

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม กับภาวะการทำหน้าที่ของผู้ป่วย
เนื้องอกสมองหลังผ่าตัด

THE RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH PERCEPTION SOCIAL SUPPORT AND FUNCTIONAL
STATUS IN POSTOPERATIVE BRAIN TUMOR PATIENTS

อรชร บุติพินดา 5037321 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: วัลย์ลดา จันทน์เรืองวนิชย์, พย.ค., อรพรรณ ไตสิงห์, พย.ค.,
บรรพต สิทธินามสุวรรณ, พ.บ., ว.ว. (ประสาทศัลยศาสตร์)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม กับภาวะการทำหน้าที่ของผู้ป่วยเนื้องอกสมองหลังผ่าตัด โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านของเมลิสและคณะ (Meleis et al., 2000) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเนื้องอกสมองหลังผ่าตัด วัยผู้ใหญ่ มีระดับการรู้คิดระดับ 7-8 มารับการตรวจตามแพทย์นัดหลังผ่าตัดครั้งล่าสุดในระยะเวลา 1 เดือนถึง 1 ปี ที่ตึกผู้ป่วยนอก แผนกศัลยกรรมในโรงพยาบาลศิริราช จำนวน 88 ราย เก็บข้อมูลระหว่างเดือน กรกฎาคม ถึง ตุลาคม 2552 โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประวัติการเจ็บป่วย แบบสอบถามการรับรู้ภาวะสุขภาพ แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม และแบบสอบถามภาวะการทำหน้าที่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (65.9%) มีอายุระหว่าง 19-79 ปี อายุเฉลี่ย 48.76 ปี สถานภาพสมรสคู่ (79.5%) การศึกษาระดับประถมศึกษา (55.7%) และไม่ได้ประกอบอาชีพ (29.5%) ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเนื้องอกสมองชนิด meningioma (47.7 %) มีความผิดปกติทางระบบประสาทหลังการผ่าตัด (60.2%) ความผิดปกติที่พบมากที่สุดคือ การมองเห็น (29.5%) และพบว่า การรับรู้ภาวะสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะการทำหน้าที่ในระดับสูง ($r = .76, p < .01$) ส่วนการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะการทำหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .56, p < .01$)

ผลการวิจัยสนับสนุนแนวคิดทฤษฎีการเปลี่ยนผ่าน และมีข้อเสนอแนะว่า ทีมสุขภาพควรให้ความสำคัญของการประเมินการรับรู้ภาวะสุขภาพและการสนับสนุนทางสังคมของผู้ป่วย เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการรับรู้ภาวะสุขภาพและการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การฟื้นตัวด้านภาวะการทำหน้าที่ของผู้ป่วยเนื้องอกสมองหลังผ่าตัดที่ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การรับรู้ภาวะสุขภาพ/ การสนับสนุนทางสังคม/ ผู้ป่วยเนื้องอกสมอง/ ภาวะการทำหน้าที่

THE RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH PERCEPTION, SOCIAL SUPPORT AND FUNCTIONAL STATUS IN POSTOPERATIVE BRAIN TUMOR PATIENTS

ORACHORN BOOTTIPANDA 5037321 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: WALLADA CHANRUANGVANICH, D.N.S.,
ORAPAN THOSINGHA, D.N.S., BUNPOT SITTHINAMSUWAN, M.D. M.Sc.

ABSTRACT

This was a descriptive research study to examine the relationship between health perception, social support and functional status in postoperative brain tumor patients, using the conceptual framework of transition theory (Meleis et al., 2000). The sample consisted of 88 adult postoperative brain tumor patients, with a cognitive level of 7-8, whose most recent postoperative appointment was between 1 month to 1 year prior. The data collection occurred from July to October, 2009. The research instruments used were a personal data questionnaire, illness records, a health perception questionnaire, a social support questionnaire and a functional status questionnaire. The data were analyzed by descriptive statistics and Pearson's Correlation Coefficient.

The results revealed that most of the participants were female (65.9%), between 19-79 years of age, with the average being 48.76 years. Most were married (79.5%), had at least an elementary educational level (55.7%), and many were unemployed (29.5%). The most common kind of brain tumor was meningioma (47.7%). Most patients had physical problems after treatment (60.2%), with the major problem being visual disturbance (29.5%). Health perception had a positive relationship with functional status at a high level with statistic significance ($r = .76$, $p < .01$), whereas social support had a positive relationship with functional status at a moderate level with statistic significance ($r = .56$, $p < .01$).

The research results supported the concept of transition theory and suggested that the health care team should emphasize the assessment of health perception and social support of patients in order to find ways to support health perception and social support which could lead to improved recovery in terms of functional status in postoperative brain tumor patients.

KEY WORDS: BRAIN TUMOR PATIENTS / FUNCTIONAL STATUS /
HEALTH PERCEPTION / SOCIAL SUPPORT /